

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Gjæring Afklaring

Citation: Knudsen, Jakob: "Gjæring Afklaring", i Knudsen, Jakob: *Gjæring Afklaring*, udg. af Poul Zerlang , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 404. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj01val-shoot-idm140346603095488/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Gjæring Afklaring

Goethe-datter, og hun må da også i gang med at læse Goethe, nærmere bestemt anden del af *Faust*. Gennem de nævnte digtere har hun lært personlighedens frihed og naturens enhed at kende.

Hun er i besiddelse af en ikke ringe realdannelse, men kan ikke tænke sig noget »rædsommere« end faget historie. Desuden hader hun »saadan at forhandle og drøfte Spørgsmaal«.

Til gengæld elsker hun det skønne og vil gerne pynte lidt på den stakkels tilværelse. »Det er noget af det dejligste jeg ved at frembringe saadan en Virkning.« Sit standpunkt tager hun inden for alnaturen ligesom Georg Brandes. Og med religiøs iver søger hun mod det uforglemmelige øjeblik, da hun skal møde en fri ung mand, uden skruper, uden angst. Til ham vil hun give sig her. De skal være som guder for hinanden. Hvis hun får den oplevelse, ønsker hun sig ikke mere af tilværelsen. Og hun prædiker vel at mærke ikke kodets evangelium, men en helhedsoplevelse af sjæl og natur.

Forholdet mellem Rebekka og Karl

Rebekka og Karl er tydeligvis meget forskellige. Nok virker Karls fader på Rebekka som en herreraand, men Karl selv oplever hun til tider som en livegen. Hun retter denne bebrejdelse mod ham: »Der er saa meget hos Dig, der ligesom er alt for varmt, alt for hedt fortroligt: f. Eks. Din Samvittighed – puh! – jeg synes, det bliver helt beklumret, naar jeg mærker den. Og din Jalousi – puh! Og din Gudfrygtighed – for den mistænker jeg Dig alligevel for at have en hel Del af« (G.-A., 321). Hun kan heller ikke lide, når den landlige gemtylighed kommer op i ham, og når han giver hende trykkys. Hun vil ikke ædes.

Karl kan være både fin og grov. Over for Rebekka føler og udtrykker han den høje *liviske* kærlighed, men over for rivalen Fensmark kommer det i egentlig forstand *tøperagtige* op i ham, altså den omstændighed, at han stammer fra en landsby. Rebekka kalder ham en stor bondedreng, da han truer med at give Fensmark »en Livfuld Hug«. Han ejer ikke *sul*.

Imidlertid har han på sin side en anklage mod Rebekka. Hendes aristokratiske bydannelse får hende unægtelig til at virke som en uovervindelig sikker dame, ligesom hun oftest er naturlig, men hun er ufolkelig, jf. hendes kølige udtalelser om folkesangen (G.-A., 257).